

Hänvisning

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Kontaktperson

Knut Lönnroth, telefon +358 (0)18 25000 (växel)
knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

Handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att anta en reviderad handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland ([Bilaga](#)).

Den reviderade handlingsplanen gäller till och med 31.12.2021.

Motivering

Enligt 7 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) hör den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av bekämpningen av smittsamma sjukdomar till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter. Ministeriet ansvarar för den rikstäckande beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården eller för hot om sådana och för ledarskapet i dessa situationer.

Enligt 7 § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården.

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar är det regionförvaltningsverket som samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs i enlighet med bestämmelserna. Enligt 8 § 3 mom. ska regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som

föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i landskapet skötas av landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag. Social- och hälsovårdsministeriet är i detta sammanhang att betrakta som en riksmyndighet och Ålands landskapsregering ansvarar därför för motsvarande uppgifter på Åland. En övervägande del av de områden och åtgärder som framgår av handlingsplanen faller inom lagtingets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 1, 4, 12, 13, 14, 21 och 22 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet eller utgör sådan verkställighet som enligt 30 § 9 punkten självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag och det är därmed upp till självstyrelsemyndigheterna att verkställa åtgärderna enligt tillämplig landskapslagstiftning samt tillämplig reglering i lagen om smittsamma sjukdomar.

Landskapsregeringen antog 30.10.2020 en handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland, vilken reviderades 26.11.2020, 28.1.2021 och 17.6.2021.

Handlingsplanen för Åland har tagits fram och reviderats med utgångspunkt från den nationella handlingsplanen och med beaktande av åländska särförhållanden. Den första nationella handlingsplanen utfärdades av social- och hälsovårdsministeriet 7.9.2020 och sedan reviderats stegvis, senaste gången 9.9.2021 (översatt till svenska 22.9.2021).

Målet med den reviderade nationella handlingsplanen från 9.9.2021 är att göra det möjligt att hålla samhället öppet med hjälp av en uppdaterad vaccinering, undvika allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser, trygga vårdkapaciteten och skydda riskgrupper och de mest utsatta personerna. Enligt den reviderade nationella handlingsplanen ska begränsningarna och rekommendationerna börja avvecklas stegvis omedelbart då den regionala smittsituationen tillåter och de flesta allmänna rekommendationerna och begränsningarna kan slopas när minst 80 procent av alla de som fyllt 12 år i vaccinationsmålgruppen har blivit vaccinerade två gånger eller har erbjudits möjligheten att få båda vaccindoserna. Den reviderade nationella handlingsplanen stöder proportionalitets- och nödvändighetsbedömningen vid regionernas beslutsfattande och anger att samhällets olika funktioner i princip ska vara öppna utan begränsningar, samt att om begränsningar behövs ska de riktas med grundligt övervägande. Metoderna som ska användas i det nya tillvägagångssättet motsvarar mer vanlig bekämpning av smittsamma sjukdomar vid lokala specialsituationer än den tidigare omfattande pandemibekämpningen. I situationer där risken för att epidemin sprids är hög bör regionala myndigheter som en sistahandsmetod införa

grundligt utvalda och specifika begränsningar för en kort tid. I den nationella handlingsplanen betonas att principen om barnets bästa först fortfarande ska iaktas i beslutsfattandet. Eventuella begränsningar ska dessutom införas så att olika branscher behandlas så jämlikt som möjligt. En effektiv smittspårning ska fortsatt ha en nyckelroll. Genomförandet av den nationella handlingsplanen grundar sig på uppföljningen av den epidemiologiska situationen, och en helhetsbedömning av mångsidiga parametrar. Tyngdpunkten flyttas till uppföljning av vaccinationstäckningen och vaccinernas effekt (uppföljning av allvarliga smittfall). Den nya nationella handlingsplanen ska gälla tills vidare och uppdateras vid behov.

Sedan 30.8.2021 har Åland befunnit sig i epidemins utgångsnivå och inte haft i kraft några av de specifika regionala begränsningar som listas i den tidigare handlingsplanen. Av alla de som fyllt 12 år hade 3.10.2021 86% vaccinerats en gång och 79% två gånger. Senast 8.10.2021 kommer 80% av dem ha vaccinerats två gånger. De kriterier som används i den nationella handlingsplanen för när de flesta av de allmänna rekommendationerna och begränsningarna kan slopas har således uppfyllts på Åland.

Målsättningen med den reviderade handlingsplanen för Åland är att lista de basala allmänna rekommendationer och de temporära lagstadgade skyldigheter (58 a, c och e §§ i smittskyddslagen) som ska gälla när epidemin är i utgångsnivån samt ange principer för när ytterligare regionala rekommendationer och begränsningar kan komma i fråga.

Det finns tre väsentliga skillnader jämfört med tidigare versioner av handlingsplanen:

1. Endast två epidemifaser definieras, utgångsnivå och spridningsfas.
2. Inga riktgivande gränsvärden anges för när epidemin bedöms vara i spridningsfasen. I stället görs en sammantagen bedömning baserad på ett flertal faktorer.
3. Inget riktgivande åtgärds paket anges för spridningsfasen. I stället listas de typer av åtgärder som samarbetsgruppen för hantering av covid-19 epidemin på Åland kan rekommendera i spridningsfasen.

Vid tidpunkten för denna revidering behandlar Finlands riksdag ett förslag till ändringar i smittskyddslagen som skulle innebära dels att kravet att visa ett covid-19 intyg och delta i covid-19 test för vissa efter inresa från utlandet förlängs till 31.12.2021 (nuvarande temporära lagändring gäller till 15.10.2021), dels att det införs ett alternativ för aktörer som är föremål för begränsningar fattade med stöd av vissa bestämmelser i smittskyddslagen. Dessa aktörer kan som en alternativ åtgärd till att följa begränsningarna kräva att kunder och deltagare har ett så kallat coronapass för att kunna besöka evenemang, offentliga lokaler, hobbyverksamheter, restauranger, med mera. Detta förslag är inte färdigbehandlat och beaktas därför inte i den reviderade handlingsplanen för Åland.

Liksom tidigare versioner av handlingsplanen är den reviderade versionen utvecklad av samarbetsgruppen för hantering av covid-19 epidemin på Åland, i vilken representanter från Ålands hälso- och sjukvård och Ålands landskapsregering ingår.

Den reviderade handlingsplanen för Åland gäller som längst tills 31.12.2021.

Tillämpade lagrum

- 30 § 9 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland
- 1, 7 och 8 §§ lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016)
- 1 och 5 §§ statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017)
- 1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med 10.11.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annette Holmberg-Jansson

FÖR KÄNNEDOM

Ålandsminister Anna-Maja Henriksson, anna-maja.henriksson@om.fi
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Kommuner på Åland
Ålands kommunförbund, info@kommun.ax
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, kirjaamo@valvira.fi
Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Noora Löfström, Statsrådets kansli, noora@lofstrom@vnk.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet, janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@stm.fi